

Ole Espersen (S):

Jeg har også et par yderligere bemærkninger i anledning af ministerens indlæg.

Det med at indføre bøde i stedet for frihedsstraf, når man kører efter at være frakendt retten til at føre motorkøretøj, er noget, vi – som jeg sagde – gerne vil drøfte. Vi gjorde det selv i den socialdemokratiske regering, indførte bødestraffe, hvor der tidligere havde været hæftestraf. Vi gjorde det bl.a. med den begrundelse, at det virkelig adækvate og de bedste sanktioner mod dem, der kører spirituskørsel, er at tage førerbeviset fra dem og så sørge for, at de ikke kører. Men det er klart, at hvis de nu igen kan køre og oplever, at de blot igen skal betale en bøde, så er det måske, som man siger fra Kristeligt Folkepartis side, noget, der ikke virker sådan, som det burde.

Men selve princippet om at erstatte korterevarende frihedsstraffe med bøder har vi ikke noget imod.

Ministeren har naturligvis ret i, at narkotikasager i en periode ikke var nævningsager, hvorefter de blev det. Men det var jo, fordi man – jeg tror, det var i 1970'erne – indførte en væsentlig skærpelse af straffen for narkotikalovovertrædelser, og derved blev de automatisk nævningsager. Det er den fortsatte skærpelse, der gør, at de stadig er nævningsager, og vi mener altså, at det er de rent faktisk udmålte straffe, deres alvorlighed, der bør være afgørende.

Så til vores sprogdiskussion. Altså: Jeg har bestemt ikke noget imod, at man afskaffer cancellisproget, bestemt ikke. Det er ikke så meget det. Men jeg synes, at man en gang imellem – og dér vil jeg ikke laste justitsministeren specielt, for det er jo regeringen som helhed – bruger dette med modernisering og forenkling sådan lovlig omfattende.

Hvad ligger der af modernisering eller forenkling i, at man skal betale 3.000 kr. bare for at søge om navneforandring? Hvori ligger moderniseringen dér, hvor ligger forenklingen? Det er det, jeg sætter spørgsmålstegn ved.

Men i øvrigt er det kun godt, at man anvender et moderne og forenklet sprog, i det omfang det opfylder sin funktion.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Poulsaard):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 230:

Forslag til lov om ændring af lov om benzinforhandlerkontrakter.

Af Ole Espersen (S) m.fl.
(FremSAT 18/4 89).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Justitsministeren (H.P. Clausen):**

Det forslag, Socialdemokratiet har fremsat den 18. april i år om ændring af loven om benzinforhandlerkontrakter, er en fortsættelse af en gammel interesse hos Socialdemokratiet for benzinbranchen og for benzinforhandlerne og deres stilling. Det er jo sådan, at den lov, der gælder, og som nu foreslås ændret med det fremsatte forslag, loven fra 1985, omfatter benzinforhandlerkontrakter, som indgås mellem leverandører af motorbrændstoffer og selvstændige forhandlere, og denne lov blev jo i sin tid til på Socialdemokratiets foranledning.

I den gældende lov står der i § 2 nogle bestemmelser, som siger, at benzinforhandlerkontrakter vedrørende varebevillinger ikke må omfatte andet end leverandører af motorbrændstoffer. Det er også bestemt, at kontrakter, der er indgået før lovens ikrafttræden, kan opsiges med 1 års varsel, selv om der i kontrakten er fastsat en længere løbetid. Det vil sige, at efter lovens ikrafttræden skal kontrakter indgås for 3 år, og de skal kunne opsiges med 1 års varsel. Der er bestemmelser om åbningstid, minimumssalg og konkurrenceklausuler, som ikke er gyldige.

I lovens § 3 er det bestemt, at eventuelle servitutter eller deklamationer om varebindinger skal aflyses efter kontraktens ophør. Lån fra leverandøren til forhandleren skal tilbagebetales, medmindre der tidligere er aftalt andet.

[Justitsministeren]

Endelig er det efter lovens § 4 forbudt for leverandører, der ejer eller driver virksomheder med salg af motorbrændstoffer i detailledet, at yde tilskud eller subsidier, der kan medføre ulighed i detailledet, og det er bestemmelser, som ikke kan fraviges ved aftale. Som jeg sagde før, blev denne lov vedtaget den 30. maj 1985 efter et socialdemokratisk forslag.

I det, der nu er lagt op til, er der, synes jeg, en skærpelse af de bestemmelser – det er jo også det, der er meningen fra Socialdemokratiets side – en skærpelse af de bestemmelser, som findes i den foregående lov.

Da den lov blev vedtaget, sagde min forgænger som justitsminister, at han fandt det betænkeligt at indføre så detaljerede særregler på et enkelt område, fordi problemer af den karakter burde løses ud fra fælles grundprincipper til sikring af den frie erhvervsudøvelse, og han henviste netop til afvejning af forholdet mellem aftalefrihed og ønsket om at sikre fri konkurrence, som lå til grund for den gældende monopollovgivning. Der var også dengang arbejde i gang – som også forslagsstillerne er inde på – som skulle tage hele monopolordningen op til overvejelse. Det er jo sket, og resultatet af det er blevet, at min kollega industriministeren i januar i år har fremsat et forslag om konkurrence-lov, som nu er til behandling. I 1985 pegede man på, at det kunne være hensigtsmæssigt at afvente denne udvikling, men det gjorde man altså ikke.

Det, der nu foreslås, er jo en skærpelse, som det også fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, sådan at den nuværende definition, som man mener har fået en utilsigtet virkning på lovens anvendelsesområde, udvides. Man tager også nu først og fremmest hensynet til forpagterne op i den ny § 3, som foreslås indsat, og der er her tale om, at man også mener, at der skal kunne fastsættes erstatning for goodwill til forpagteren i forbindelse med opsigelse, og man taler om bortforpagterens pligt til at afkøbe det resterende varelager og andre ting.

Nu har vi loven fra 1985, som trådte i kraft den 1. januar 1986, og vi har samtidig en situation, hvor vi har en ny konkurrencelov under udvikling. Jeg har lagt mærke til, at forslagsstillerne ikke mener, at det har nogen indflydelse på dette område, men jeg mener trods alt, at det har betydning. Jeg mener også, at der er en lang række problemer i det, som er fremlagt af for-

slagsstillerne, som der bør tages stilling til, f.eks. spørgsmålet om erstatning for goodwill og kundekreds, afgrænsningen af, hvad der har været den pågældende forpagters egen indsats for at oparbejde en kundekreds, for at oparbejde goodwill, og hvad der i virkeligheden er selskabets indsats i så henseende.

Det er klart, at det må være ting, som bør overvejes og overvejes grundigt. Jeg synes, vi har brug for at gå en række af de problemer igennem, som forslaget rejser, og navnlig af hensyn til, at der er en konkurrencelov under udvikling, som, hvis den vedtages, træder i kraft til efteråret. Det specielle område, som vi her taler om, benzinforhandlingsområdet, bør ikke behandles særskilt, uafhængigt af, hvad der i øvrigt foregår på konkurrencelovsområdet.

Jeg mener, at vi i denne situation bør tage fat på en drøftelse af de elementer, der er i lovforslaget, men samtidig sammenholde dem med og tage hensyn til den udvikling, der er i gang med udarbejdelsen og forhåbentlig vedtagelsen af en konkurrencelov.

Helge Adam Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti var allerede skeptisk vedrørende indholdet af dele af den nugældende lov, da vi behandlede den for ca. 4 år siden. Nu foreslår Socialdemokratiet flere væsentlige ændringer, og justitsministeren har jo netop gennemgået de tre virkelig betydningsfulde, og jeg må konstatere, at vores skepsis stadig er stor.

Vi vil imidlertid gerne se på, overveje, stille spørgsmål til og drøfte enkelte af de elementer, som indgår i Socialdemokratiets forslag. Vi finder det imidlertid rigtigt og rimeligt, før der tages endelig stilling til en eventuel ændring af loven, at afvente den videre behandling og færdiggørelse af det forslag til ny konkurrencelov, som industriministeren fremsatte i januar måned d.å.

Vi er ligeledes meget interesserede i at få afklaret eventuelle EF-retlige problemer og ser derfor frem til en undersøgelse i Justitsministeriet, hvor man kigger på, om loven har nogen konsekvenser på det område.

Tiden indtil færdiggørelse af konkurrenceloven, og indtil resultatet af disse undersøgelser i Justitsministeriet af de EF-retlige konsekvenser foreligger, kan vi jo så passende bruge i Retsud-

[Helge Adam Møller]

valget til at stille en række supplerende og opklarende spørgsmål med henblik på at få opklaret visse uklarheder i lovforslaget.

Sluttelig skal jeg sige, at jeg har mærket mig, at forslagsstillerne, Socialdemokratiet, har fundet det nødvendigt, at der gribes ind i eksisterende kontraktforhold. Det er ikke ukendt for forslagsstillerne – og for Folketinget i øvrigt – at det er noget, som Det Konservative Folkeparti nærer store betænkeligheder ved. Det er efter vores mening vigtigt, at parterne også i langvarige kontraktforhold kan handle i tillid til, at der ikke gribes ind i eksisterende aftaler.

Leif Hermann (SF):

Det er en lidt underligt kontrastrig debat, vi har i dag, hvis man et øjeblik lader tankerne gå tilbage til det lovforslag, vi behandlede for et øjeblik siden. Da kunne man sådan med et penestrøg fra regeringspartierne side fjerne ankeadgangen for 437 sager – hvis vi skal stole på bemærkningerne til det sidste lovforslag. Men nu kniber det ganske gevaldigt, når det drejer sig om noget så forholdsvis simpelt som at garantere en vis rimelig retssikkerhed for de mennesker, der forpagter benzinsalget rundt omkring på selskabernes benzinstationer.

Jeg synes, at de eksempler på kontrakter, som Socialdemokratiet har opregnet i bilag 3, burde få enhver – og vel også enhver borgerlig politiker – til at sige til sig selv: Det er egentlig ganske utroligt, hvad aftalefrihedens grundsætning kan føre til af misligheder i dette land. Det er så ulige en situation, der er skabt mellem de aftaleparter, at der næppe er nogen tvivl om, hvor styrken i de indgåede kontrakter ligger. Den ligger entydigt og fuldstændigt hos selskaberne.

Derfor er der også megen logik i, at det arbejde, som Socialdemokratiet påbegyndte med det forslag, der blev vedtaget i 1985, nu også fortsættes i relation til de egentlige forpagtningskontrakter på de selskabsejede stationer. Dengang drejede det sig jo om de forhandler-ejede stationer og kontrakterne mellem selskaberne og forhandlerne.

Vi synes fra SF's side, at det er et udmærket forslag, og at det er en logisk opfølgning af det arbejde, der blev lavet dengang, og at der skabes retssikkerhed for disse mennesker i deres daglige arbejde. Det er jo trods alt mennesker, som baserer deres tilværelse på det, baserer de-

res familieliv på det og lægger deres arbejdsindsats dér, idet hovedparten af arbejdstilværelsen går med denne virksomhed. Det turde da være temmelig indlysende, at de også har krav på bare det minimum af retsbeskyttelse, som dette forslag giver dem.

Vi kan altså give fuld tilslutning til lovforslaget og finder ikke, at det nødvendige brud i den aftalefrihed, som hr. Helge Adam Møller var så bekymret for, også for så vidt angår indgåede kontrakter, er af en sådan karakter, at det burde kunne forstyrre nattesøvnen hos andre end dem, der fortjener at få den forstyrret, nemlig selskaberne.

Niels Anker Kofoed (V):

Lovforslaget er en direkte konsekvens af den strukturforandring, der i disse år finder sted i benzindistributionsnettet.

For bare 25 år siden havde vi en voldsom udvidelse af antallet af tankstationer i Danmark, hvor de store selskaber konkurrerede hårdt for at placere sig bedst muligt for at få del i det voksende marked, men den udvikling er for længst vendt, og tilpasningen til et stagnerende salg er i fuld gang.

Generelt må vi erkende det logiske i, når benzinførbruget ikke stiger tilstrækkeligt – det har det ikke gjort i de sidste 10 år – og der samtidig kommer en periode, hvor priserne er faldende, at der så kommer en strukturtilpasning, fordi der bliver forholdsvis mindre fortjeneste på de bestående anlæg.

Det er vel også på den baggrund, man skal se, at vi fik lavet loven i 1985, og at det socialdemokratiske forslag her skal præcisere de regler, som man fik opstillet over, hvad leverandører og forpagtere aftaler.

I det socialdemokratiske forslag går man ret detaljeret til værks om kontraktens udformning og diverse rettigheder. Vi er klar over, at benzinførhandlerne har haft mange problemer, og det forekommer os som nævnt, at man ikke altid tager det helt fornødne hensyn fra leverandørernes side til forhandlerne. Man kan sige, at det nogle gange er gået lidt hårdt ud over nogle af dem. Så kan man selvfølgelig altid undskylde sig med, at oliebranchen er hård business.

Derfor kan man sige om dette forslag, at der findes flere elementer, som vi er positive over for. Jeg vil bare nævne § 3 a, hvorefter man i en forpagtningskontrakt skal opsiges med mindst

[Niels Anker Kofoed]

1 års varsel. Det forekommer efter min mening ganske fornuftigt og rimeligt. Derfor bør det nok overvejes at gå den vej.

Der findes også andre fornuftige elementer i forslaget, som jeg synes vi skal gå videre med i udvalget. Men før vi tager stilling til dette forslag, vil vi gerne afvente den videre behandling af konkurrenceloven, der skal afløse monopolloven, så vi kan se, hvor langt den kan rette på de forhold, der vitterlig er, på de misforhold, der er mellem benzinforhandlere og leverandører.

Så vi vil se fornuftigt på en god behandling i udvalget af dette forslag.

Dohrmann (FP):

De problemer, forslagsstillerne trak frem, sidste gang vi behandlede et forslag vedrørende benzinforhandlerkontrakter, troede jeg ærligt talt var løst i og med, at lovforslaget blev vedtaget i 1985. Jeg har ikke fra benzinforhandlere hørt nogen klager siden dengang.

Jeg kan nu forstå på forslagsstillerne til lovforslag nr. L 230, at de mener, at der fortsat eksisterer problemer, og at forhandlerne tilbydes nogle urimelige forhold. Derfor vil jeg i dag sige, som jeg gjorde, sidste gang vi havde det socialdemokratiske forslag til behandling, at vi naturligvis vil lytte til de argumenter, der vil blive fremført fra begge sider.

Findes der nogle urimeligheder over for benzinforhandlerne, vil vi gerne medvirke til, at de bliver ændret, men det skal naturligvis heller ikke være sådan, at Folketinget i detaljer begynder at gribe ind ved lovgivning på et område som dette, hvor man vel nok også må sige, at den kontrakt, folk underskriver, må de sætte sig grundigt ind i.

Men som sagt: Kan forslagsstillerne påvise nogle fuldstændig forkerte ting og urimeligheder, er vi positive. Er det modsatte tilfældet, vil vi tage stilling ud fra de argumenter, der bliver fremført under udvalgsarbejdet.

Elisabeth Arnold (RV):

Forslag til lov om ændring af lov om benzinforhandlerkontrakter indeholder i sin substans dels et definitions- eller afgrænsningsforslag, dels et forslag om varsel ved opsigelse af forpagtningskontrakter fra leverandørens eller bortforpagterens side, dels et forslag om beregning af erstatninger ved opsigelse og endelig

nogle bestemmelser om forbud mod konkurrenceforvridende tilskud.

Fra Det Radikale Venstres side er vi tilfredse med, at det gamle lovforslag, som der henvises til, og som blev vedtaget i 1985, har virket. Der er beskrevet nogle få undtagelser, hvor loven har vist sig ikke at dække helt, og den gamle lovs hensigter er ikke i alle tilfælde opnået. Jeg kan nævne de to punkter. Jeg citerer fra bemærkningerne til lovforslaget:

»4) Beskyttelse af forpagterne/lejerne af leverandørejede benzinsalgssteder mod følgerne af vilkårlige opsigelser.

5) Forbud mod konkurrenceforvridende tilskud og subsidier fra leverandørselskabernes side.«

Det er to af de formål, som var opridset i den oprindelige lov, som ikke helt er slået igennem, men som måske nok heller ikke er så lette at gøre noget ved, idet der klart står i bemærkningerne, at der er sket en så voldsom koncentration på benzinmarkedet, at det nu stort set kun er 4 meget store selskaber – som ikke er danskbase-rede – som sidder på markedet herhjemme. Det er utrolig vanskeligt at gennemskue, hvilken politik de har individuelt, og hvilken politik de aftaler andetsteds, og som de så kan gennemføre i fællesskab i Danmark.

Vi er positive over for hensigterne om, at de svage – nemlig forpagterne – over for udlejerne skal sikres et minimum af retssikkerhed. Vi vil gerne have diskuteret, hvordan kontraktregler almindeligvis udformes, hvor den, der forpagter, er fuldstændig afhængig af, at den, der forpagtes fra, er hovedleverandør af den vare, der skal sælges.

Jeg er ikke helt enig, når der bliver sagt, at man er utryg ved, at der skal lovgives på dette helt snævre område, for det minder jo meget om vilkår, man har andre steder i erhvervslivet. Det har man inden for apotekervæsenet, og man har det også inden for f.eks. burgerbarkæder og lign., hvor forpagterne er fuldstændig afhængige af, at det er en bestemt leverandør, som leverer alle de varer, der skal sælges på det pågældende salgssted. Der må være nogle regler for – hvilket forslagsstillerne sikkert kan hjælpe os med at få oplyst – hvordan sådanne kontrakter normalt er udformet. Der må også i sådan nogle tilfælde være nogle ganske almindelige regler for retssikkerhed og opsigelsesbeskyttelse osv., som man må tage hensyn til.

[Ellsabeth Arnold]

Der er mange spørgsmål, man kan stille til forslaget. Der er internationale sammenligninger. Der er henvist til et internationalt møde i Bolzano, hvor man foreslog, at man helt forbød detailhandel, hvis man havde en så stærk binding mellem leverandører og forpagtere. Noget tilsvarende har man gjort for bryggeriers vedkommende, og jeg vil spørge forslagsstillerne, hvorfor man ikke har fundet, at tiden var inde til at lave et sådant forbud mod detailhandel inden for benzinbranchen, for det er ikke rigtig begrundet. Hvorfor har man ikke fundet det passende i dette tilfælde?

Til sidst vil jeg lige sige, at der står et sted i bemærkningerne, at det er forslagsstillernes opfattelse, at der lovgivningsmæssigt bør sikres en rimelig grad af konkurrence. Jeg tror, at det er umuligt med dette forslag at sikre en rimelig grad af konkurrence, når man har så stærk en koncentration på benzinselskabernes side, som man har her. Der skal gribes helt anderledes fat. Her skal vi ud i den internationale lovgivning og se på, hvordan man har indseende med multinationale selskaber, og det er jo en helt anden snak, vi så skal i gang med. Det har ikke så meget at gøre med de enkelte forpagteres vilkår.

Men som sagt er vi positivt indstillet over for flere dele af lovforslaget, men vi vil gerne se sammenhængen med andre kontraktforhold og også med den igangværende konkurrencelovgivning.

Bollmann (CD):

Da vi for 4-5 år siden havde en debat, havde vores daværende ordfører en række positive bemærkninger til lovforslaget. Jeg vil også gerne starte med at sige, at vi stadig væk er positive over for intentionerne i forslaget. Jeg opfattede det sådan, at det i hovedsagen drejer sig om bedre forhold for forpagterne – og forhandlerne selvfølgelig, men nu ikke mindst forpagterne – og større konkurrence til gavn for forbrugerne, og det er overskrifter, som vi godt kan være med til.

Vi har diskuteret det meget i den tid, der er gået – også siden vi fik at vide, at man ville komme frem med noget mere – og det er jo ingen hemmelighed, at et af vore tidligere medlemmer har været dybt engageret i dette spørgsmål. Jeg er dog nødt til at sige, at med de betænkeligheder, der er kommet flere steder fra – og

så her i salen i dag – kan vi ikke uden videre sige ja til alt, hvad der står i forslaget, men vi vil i lighed med, jeg synes næsten alle øvrige partier, sige, at vi vil se meget åbent på det i udvalget. Der er i hvert fald ting, som vi helt afgjort kan være med til, men der kan altså også være ting, som også jeg mener trænger til en nærmere belysning.

Må jeg så sige til hr. Niels Anker Kofoed, at jeg forstod ham sådan, at han mente, at priserne på benzin var faldende. Jeg ved ikke rigtig, men når vi kommer til næste punkt på dagsordenen, får vi nok noget andet at vide.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Emnet, som dette forslag vedrører, har vi beskæftiget os med igennem mange år. Spørgsmålet blev rejst langt tilbage i tiden, og det resulterede i en lov. Fra Kristeligt Folkepartis side er det helt klart, at hvis det viser sig, at der i denne lov er ting, der ikke fungerer og ikke er gode nok, må vi se på dem. Derfor kan vi tilsige en positiv udvalgsbehandling.

Ole Espersen (S):

Jeg vil gerne sige tak for den helt overvejende positive modtagelse, som lovforslaget har fået. Det er jeg meget glad for.

Justitsministeren har fuldstændig ret i, at dette område er en gammel interesse fra vores side. Det er ikke specielt, fordi det drejer sig om benzinområdet, men fordi det drejer sig om et område, hvor der igennem årene har været tale om en helt ensidig og – synes vi – meget urimelig behandling af nogle mennesker, der har sidet i en udsat position. Om det så er benzinforhandlere, ejere, forpagtere eller folk, der arbejder inden for andre områder, er for så vidt ligegyldigt. Der har været tale om en meget hård og ensidig behandling af dem. Ministeren vil også vide, at bl.a. klare misbrug af retsplejelovens regler om forbud og arrest fra de store selskabers side gav anledning til en ændring af retsplejeloven, der forhindrer disse misbrug.

Der har været tale om en situation og et område, hvor lovgivning virkelig var påkrævet, og derfor er vi også taknemlige for, at det lykkedes for nogle år siden at få den grundlæggende lovgivning igennem. Den har bestemt, som fru Ellsabeth Arnold sagde, også haft positive virkninger. Det fremhæver vi også i bemærkningerne. Den har haft virkning også på konkurrence-

[Ole Espersen]

evnen, men som det også blev nævnt af den sidste taler, må vi nok sige, at der kunne efterlyses endnu bedre lovgivning for at sikre en endnu bedre konkurrence og for at sikre lavere priser på dette område.

Der er helt klart tale om en udvikling, der er uigennemskuelig for os, og hvor konkurrencen bliver mindre og mindre. Den vil blive endnu mindre, hvis dette forslag ikke gennemføres, for koncentrationen og den ensartede kontraktpraksis fortsætter og forstærkes. Det betyder bl.a., at det vil gå ud over forbrugerne i de tyndtbefolkede områder. Der vil salgsanlæggene efterhånden simpelt hen forsvinde, fordi de store selskaber ikke har nogen selvstændig interesse i at opretholde dem. Derfor har man mulighed for ved ensidige fastsættelser af kontraktvilkår at forhindre, at de fortsat er til stede.

Hr. Helge Adam Møller nævnte, at aftalefriheden selvfølgelig i princippet bør gælde, og at man må vedstå sine aftaler. Det er jeg ganske enig i, men problemet her er jo, at der i realiteten kun i begrænset omfang kan siges at være tale om aftaler. Så snart et forpagtningsforhold er indgået, har – og det viser eksemplerne, som vi har taget med i lovforslaget – de store selskaber reelt ret til ensidigt at fastsætte ændringer uden varsel. Så på det stadium er der desværre i realiteten ingen kontraktfrihed, og det er bl.a. det, der er uheldigt.

Det blev nævnt, da vi havde den forrige lov til behandling, at det burde afvente bl.a. det, man dengang kaldte professorudvalgets arbejde med en betænkning. Den kom for et år eller to siden, men det, der er kommet ud af betænkningen, herunder også lovgivningsmæssigt, har, så vidt vi kan se, ikke nogen betydning for de emner, vi ønsker at regulere her, f.eks. betaling for goodwill eller andre former for erstatning, eller at en leverandør kan kræve af en forpagter, at han afleverer alt, hvad der er af kundekartoteker og goodwill osv., uden nogen form for erstatning, selv om det er leverandørens egen skyld, at forpagtningsforholdet ophører. Det er en urimelig retstilstand. Til de talere, der har været heroppe i dag, og som har efterlyst urimeligheder, vil jeg sige, at dette er i hvert fald ét eksempel på urimeligheder, som jeg mener vi må have en fælles interesse i at få afskaffet.

Derfor er der efter min opfattelse i og for sig ikke mere at vente på, heller ikke når det drejer

sig om EF. Der findes generelle forordninger om konkurrenceforhold, som har været der i mange år, men der er ikke noget specielt om dette samfundsmæssigt meget vigtige område, hvor kontraktforholdene har udviklet sig på en helt speciel måde. Jeg har efterlyst det i to omgange hos udenrigsministeren, men der er ikke noget, man kan bruge i den forbindelse her.

Vedrørende konkurrence Lovgivningen skal vi selvfølgelig se på det forslag, der ligger i Retsudvalget, om dette vil kunne være tilfredsstillende i forhold til vore intentioner. Jeg tror det ikke, men naturligvis er vi villige til at indgå i en drøftelse af det.

Det blev også forrige gang fremført, at det kunne være – det citerede ministeren selv – betænkeligt at indføre en regel på et så specielt område som dette. Det kan jeg i og for sig godt forstå at man sagde dengang, men nu har man altså gjort det. Nu har man indført regler på dette område, og det, det nu drejer sig om for os, er at gøre disse regler så gode som muligt. Ministeren brugte udtrykket skærpelse, og det kan man godt kalde det. Der er tale om justeringer. Det er selvfølgelig en skærpelse i den forstand, at en del af det konkurrenceforvridende prøver vi at komme til livs, men når det drejer sig om inddragelsen af forpagterne, synes jeg ikke, man kan kalde det en skærpelse. Det er sådan set en udvidelse af lovens omfang, men principperne er jo de samme som tidligere. Det er i hvert fald, synes jeg, ikke en skærpelse i nogen negativ eller restriktiv forstand. Det er en forbedring baseret på de erfaringer, vi har fået siden dengang.

Til fru Elisabeth Arnold fra Det Radikale Venstre vil jeg sige, at de to problemstillinger, som blev nævnt, nemlig franchising – det er i virkeligheden det, der er tale om – og hvorfor vi ikke straks foreslår, at leverandørerne ikke også skal kunne eje detailforretningerne, selvfølgelig er problemer, vi overvejer. Det er rigtigt, at principperne omkring burgerbarer og andre former for handel eller anden virksomhed, som vi kalder franchising i mangel af noget bedre ord, er principper, der til en vis grad svarer til det, som benzinforpagterne er udsat for. Der er bestemt også dér et behov for lovregulering. Det er jeg sikker på at der er.

Når vi har taget det op specielt for benzinforhandlerne, er det, fordi benzinforhandlerområdet er et for samfundet som helhed meget væ-

[Ole Espersen]

sentligt område, er et vigtigt led i vores samfundsøkonomiske funktion, i virkeligheden mere end burgerbarerne, vil fru Elisabeth Arnold sikkert give mig ret i. Men principperne for det enkelte menneske kan naturligvis være lige skrappe, hvad enten man har en burgerbar eller en benzinstation. Men jeg vil advare imod, at man udsætter dette på en almindelig undersøgelse af behovet for lovregulering af franchisingområdet. Det vil være meget omstændeligt og tage lang tid. Det vil formentlig også kræve en eller anden form for EF-medvirken, så jeg håber, at det, vi ønsker her, som blot er en justering, en fuldkommengørelse af det, vi vedtog i 1985, kan ske uden dette.

Fru Elisabeth Arnold har ret i, at vi ikke rigtig siger, hvorfor vi ikke straks foreslår, at vi forbedrer forholdene i branchen ved at forbyde, at leverandørerne også ejer detailforretninger. Vi har ikke givet nogen forklaring. Forklaringen er den enkle, at vi ikke troede, at der var nogen som helst jordisk chance for at komme igennem med det.

Ligesom man har disse regler inden for bryggeriområdet, synes vi, at det ville være det rigtigste at have dem her. Hvis der er nogen mulighed for at få et flertal for det, er jeg helt sikker på, at vi i høj grad ville gavne de danske forbrugere, hvis man fik indført et forbud af den karakter. Det drøfter vi meget gerne i Retsudvalget, og jeg mener, der er et par lande, bl.a. USA, hvor man har forbud af den karakter netop for at sikre en rimelig og fair konkurrence.

Lad mig afslutningsvis sige, at jeg på ny takker for modtagelsen, og at sagen haster en del, fordi der, som man ser af eksemplerne i bilaget, er tale om, at der foretages dispositioner, stilles krav, foretages opsigelser og tilbydes urimelige vilkår faktisk hver eneste dag. Derfor er det vigtigt, at vi ikke venter for længe. Hvis vi gør det, er jeg bange for, at lovforslaget ikke får den tilsigtede virkning, så jeg håber, at vi kan få en grundig, men også hurtig behandling i Retsudvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 235:

Forslag til lov om ændring af visse forbrugsafgiftslove. (Afgiftsnedsettelse for benzin og lavenergipærer m.v. samt afgiftsforhøjelse for elektricitet og stenkul m.v.).

Af skatteministeren (Fogh Rasmussen).
(Fremsat 26/4 89).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 4 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 237:

Forslag til lov om ændring af lov om afgift af benzin. (Nedsættelse af de samlede afgifter på benzin med 1 kr. pr. liter).

Af Dohrmann (FP) m.fl.
(Fremsat 26/4 89).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Skatteministeren (Fogh Rasmussen):

Fremskridtspartiets forslag går ud på at sænke benzinprisen med omkring 1 kr. pr. liter, hvilket kan gøres ved at nedsætte selve benzinafgiften med 80 øre. I bemærkningerne til forslaget hedder det, at den skæve grænsehandel vil bevirke, at forbruget ikke vil føre til et statsligt provenutab, snarere det modsatte.

Jeg vil godt om det sige, at udvalget vedrørende såkaldt markedsorienteret afgiftspolitik i 1987 afgav en betænkning. I den betænkning nåede man frem til, at en nedsættelse af benzinafgiften med 1 kr. pr. liter skønsmæssigt ville medføre, at grænsehandelen ville falde med 225 mio. kr. Provenugevinsten ved det blev beregnet til ca. 200 mio. kr., hvoraf 115 mio. kr. var punktafgift af øget benzinsalg i Danmark.

Nu vedrører dette eksempel ganske vist en afgiftsnedsettelse på 1 kr. pr. liter, mens Fremskridtspartiets forslag kun går ud på 80 øre. Alligevel er det lidt svært at få i hvert fald prove-